

©Documentul a fost pus la dispoziție cu sprijinul Consiliului Superior al Magistraturii din România (www.csm1909.ro) și al Institutului European din România (www.ier.ro). Permisivitatea de a republica această traducere a fost acordată exclusiv în scopul includerii sale în baza de date HUDOC.

©The document was made available with the support of the Superior Council of Magistracy of Romania (www.csm1909.ro) and the European Institute of Romania (www.ier.ro). Permission to re-publish this translation has been granted for the sole purpose of its inclusion in the Court's database HUDOC.

Secția a cincea

CAUZA IORDAN IORDANOV ȘI ALȚII ÎMPOTRIVA BULGARIEI

(Cererea nr. 23530/02)

Hotărâre

Strasbourg

Definitivă

02/10/2009

Această hotărâre poate suferi modificări de formă.

În cauza Iordan Iordanov și alții împotriva Bulgariei,

Curtea Europeană a Drepturilor Omului (Secția a cincea), reunită într-o cameră compusă din Peer Lorenzen, președinte, Rait Maruste, Karel Jungwiert, Renate Jaeger, Isabelle Berro-Lefèvre, Mirjana Lazarova Trajkovska, *judecători*, Pavlina Panova, *judecător ad-hoc*, și Claudia Westerdiek, *grefier de secție*,

După ce a deliberat în camera de consiliu, la 9 iunie 2009,
Pronunță prezenta hotărâre, adoptată la aceeași dată:

Procedura

1. La originea cauzei se află cererea nr. 23530/02 îndreptată împotriva Republicii Bulgaria prin care trei resortisanți ai acestui stat, Iordan Iordanov, Kamen Ivanov și Milcho Kirilov („reclamanții”), au sesizat Curtea la 14 iunie 2002 în temeiul art. 34 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale („convenția”).

2. Reclamanții sunt reprezentați de către D. Kanchev, avocat în Sofia. Guvernul bulgar („Guvernul”) este reprezentat de agentul guvernamental, M. Dimova, din cadrul Ministerului Justiției.

3. Reclamanții reclamă că instanțele au adoptat, în cadrul unor proceduri judiciare de contestare a concedierii acestora, hotărâri contradictorii și nemotivate. De asemenea, aceștia

pretind că accesul publicului în cursul acestor proceduri judiciare a fost restrâns pe nedrept și că nu a existat egalitate cu partea adversă. Părțile în cauză denunță și durata excesivă, în opinia lor, a urmăririi penale împotriva acestora și absența unor căi de atac interne eficiente pentru remedierea acestei situații. În cele din urmă, aceștia se plâng de durata interdicției de a părăsi teritoriul, care le fusese impusă de parchet.

4. La 3 iulie 2007, Curtea a declarat cererea parțial admisibilă și a decis să comunice Guvernului capetele de cerere sus-menționate, întemeiate pe art. 6 § 1 și art. 13 din convenție și pe art. 2 din Protocolul nr. 4. În conformitate cu art. 29 § 3 din convenție, aceasta a hotărât, de asemenea, că admisibilitatea și fondul cauzei vor fi examinate împreună.

5. Având în vedere că doamna Kalaydjieva, judecător ales pentru Bulgaria, s-a abținut, Guvernul a desemnat-o pe doamna Pavlina Panova în calitate de judecător *ad-hoc* (art. 27 § 2 din convenție și 29 § 1 din Regulamentul Curții).

În fapt

I. Circumstanțele cauzei

6. Primul și al doilea reclamant, Iordan Iordanov și Kamen Ivanov, s-au născut în 1950 și, respectiv, 1955 și domiciliază la Sofia. Al treilea reclamant, Milcho Kirilov, s-a născut în 1949 și locuia în Sofia. Acesta a decedat la 23 august 2003. Moștenitoarele acestuia, Vera Kirilova, Radoslava Rizova și Elena Dimitrova, născute în 1949, 1971 și, respectiv, 1976, au informat Curtea că doresc să continue procedura de examinare a cererii.

A. Contextul general al cauzei

7. La vremea faptelor, cei trei reclamanți erau agenți ai Ministerului de Interne și lucrau pentru Serviciul de Informații Operative și Tehnice al ministerului (SIOT), a cărui principală misiune era culegerea de informații cu ajutorul unor mijloace și procedee tehnice speciale (înregistrarea audio-video, urmărire, supravegherea rețelelor de telecomunicații și a persoanelor etc.). Domnul Iordanov ocupa funcția de expert-șef și avea gradul de locotenent-colonel (*подполковник*). Domnul Kirilov era comandant de grup și avea gradul de maior. Domnul Ivanov ocupa funcția de șef serviciu în SIOT și avea gradul de maior. Acesta era superiorul ierarhic al celorlalți doi reclamanți.

8. La 28 iulie 2000, în apartamentul de serviciu locuit de Procurorul general s-a găsit echipament de ascultare. Acest subiect a fost mediatizat foarte mult și a devenit rapid obiectul unor dezbateri politice aprinse. Ministrul de interne a înființat o comisie specială cu misiunea de a desfășura o anchetă internă cu privire la acest subiect. Comisia a strâns documente și a audiat mai mulți agenți ai SIOT, inclusiv cei trei reclamanți. La 8 august 2000, aceasta a predat ministrului de interne raportul său final, care preciza numărul, amplasarea și tipul de aparate găsite, precum și modul lor de utilizare. Raportul menționa, de asemenea, că aceste aparate fuseseră instalate înainte ca locuința să fie ocupată de Procurorul general și preciza identitatea agenților SIOT care nu reușiseră, în cursul inspecției tehnice realizate în 1999, să detecteze și să înlăture echipamentul de ascultare. Comisia i-a desemnat ca fiind răspunzători pe cei trei reclamanți, precum și pe alți doi ofițeri ai SIOT, B.B. și S.S., și a propus ministrului concedierea acestora.

B. Procedurile judiciare de contestare a concedierii reclamanților

9. Prin trei ordine din 8 august 2000, ministrul de Interne i-a concediat pe domnul Iordanov, domnul Ivanov și colegul lor, B.B. La 30 octombrie 2000, acesta l-a concediat și pe domnul Kirilov. Cei trei reclamanți și B.B. au contestat legalitatea concedierii lor în fața Curții Supreme Administrative.

10. Aceasta a considerat cele patru cauze drept secrete și le-a examinat cu ușile închise. În conformitate cu legislația internă aplicabilă, apărătorii reclamanților au solicitat Ministerului de Interne autorizația de a avea acces la dosare. Avocatul domnilor Iordanov și Kirilov a obținut eliberarea acestei autorizații. Unul dintre cei doi avocați ai domnului Ivanov a primit un refuz din partea ministerului și reclamantul a renunțat la asistența acestuia. În cursul diverselor proceduri, nici reclamanții, nici avocații lor, nu au fost autorizați să facă copii ale documentelor aflate în dosarele acestora.

11. Prin patru hotărâri pronunțate la 6 februarie 2001, la 13 iulie 2001 și, respectiv, la 5 și 8 octombrie 2001, Curtea Supremă Administrativă, reunită într-un complet format din 3 judecători, a anulat concedierea B.B. și a celor trei reclamanți. În motivarea celor patru hotărâri, instanța administrativă de ultim grad de jurisdicție a constatat că niciuna dintre persoanele în cauză nu a avut posibilitatea să ia cunoștință de rezultatele anchetei interne. Aceasta a observat că exista o anumită diferență între o „anchetă oficială” și o „anchetă internă”, în măsura în care ancheta oficială intra sub incidența procedurii disciplinare aplicabile funcționarilor din cadrul Ministerului de Interne, care permitea persoanei în cauză să fie informată cu privire la rezultatul anchetei și să formuleze obiecții, în vreme ce legislația bulgară nu oferea în mod expres aceleași garanții în cazul anchetei interne. Cu toate acestea, Curtea Supremă Administrativă a considerat că aceste garanții trebuiau să se aplice și în cazul anchetei interne și că, în consecință, autoritățile ar fi trebuit să comunice părților în cauză concluziile comisiei formate de ministrul de interne și să le ofere acestora posibilitatea de a formula obiecții. S-a concluzionat că nerespectarea acestei reguli constituia un viciu grav de procedură, care determina anularea ordinelor ministrului.

12. Ministrul de interne a formulat recurs. La 25 iulie 2001, Completul de cinci judecători din cadrul Curții Supreme Administrative a confirmat hotărârea din 6 februarie 2001 referitoare la concedierea lui B.B. Înalta instanță a reluat motivarea primei instanțe pentru a declara aplicabilitatea garanțiilor anchetei oficiale în cazul anchetei interne.

13. Examinarea recursului privind concedierea celor trei reclamanți a avut loc câteva luni mai târziu. Prin trei hotărâri pronunțate la 7 decembrie 2001, la 18 decembrie 2001 și, respectiv, la 7 februarie 2002, Curtea Supremă Administrativă, reunită într-un complet din 5 judecători, a infirmat hotărârile primei instanțe și a confirmat concedierea reclamanților. În motivarea acestor trei hotărâri, instanța a subliniat că dispozițiile art. 240 alin. (4) din Legea de organizare a Ministerului de Interne prevedeau că, în cazul constatării unei abateri disciplinare în cadrul unei „anchete interne”, organul competent nu era obligat să desfășoare o „anchetă oficială”. Prin urmare, instanța a concluzionat că garanțiile procedurale prevăzute în cazul anchetei oficiale nu se aplicau în cazul anchetei interne; că, astfel, legislația în vigoare nu impunea, în speță, obligația ca reclamanții să fi fost informați cu privire la rezultatele anchetei; și că, prin urmare, fuseseră respectate normele de procedură. De asemenea, aceasta a observat că ordinele ministrului respectau celelalte condiții de legalitate.

14. În motivarea hotărârilor din 7 decembrie 2001 și din 7 februarie 2002, completul de judecată și-a exprimat dezacordul în ceea ce privește raționamentul expus în hotărârea din 25 iulie 2001 referitoare la concedierea B.B. Patru din cei cinci judecători care au pronunțat hotărârea din 25 iulie 2001 făceau parte din completul de judecată care a pronunțat hotărârile din 7 decembrie 2001 și 7 februarie 2002.

C. Urmărirea penală împotriva reclamanților

15. La 28 iulie 2000, în urma descoperirii echipamentului de ascultare în locuința Procurorului general, Parchetul militar din Sofia a început urmărirea penală împotriva a nouă persoane, dintre care opt ofițeri din Ministerul de Interne, din rândul cărora făceau parte și cei trei reclamânți. Aceștia erau suspecți de neîndeplinirea atribuțiilor de către un funcționar și de abuz în serviciu, infracțiune prevăzută la art. 387 C. pen.

16. La 31 iulie 2000, orele 14, domnii Iordanov și Kirilov au fost conduși la centrul militar de instrucție și au fost interogați timp de câteva ore. Aceștia au fost informați cu privire la începerea urmăririi penale împotriva lor. În aceeași zi, anchetatorul militar i-a plasat în arest preventiv timp de douăzeci și patru de ore. Reținerea acestora a fost prelungită în ziua următoare de procurorul militar.

17. La 1 august 2000, anchetatorul militar a interogat al treilea reclamant, domnul Ivanov. Acesta a fost informat cu privire la învinuirile împotriva lui și a fost reținut timp de douăzeci și patru de ore. La 2 august 2000, procurorul militar din Sofia a prelungit arestul până la 4 august 2000.

18. La 2 și 3 august 2000, anchetatorul militar au fost puși sub acuzare pentru infracțiunea de neîndeplinire a atribuțiilor de serviciu. La scurt timp, în urma deciziei anchetatorului, reclamânții au fost eliberați pe cauciune.

19. În cursul cercetării preliminare, anchetatorul a audiat douăzeci și patru de martori, a dispus efectuarea de expertize tehnice și a strâns mai multe dovezi materiale. Documentele din dosar au fost clasate în șase volume.

20. La 23 iunie 2003, procurorul militar a încetat urmărirea penală împotriva domnului Ivanov din insuficiență de probe. La 29 septembrie 2003, acesta a încetat urmărirea penală împotriva domnului Kirilov, având în vedere că acesta decedase la 23 august 2003. Urmărirea penală împotriva domnului Iordanov și a celorlalte două persoane au continuat.

21. La 30 martie 2004, Parchetul militar din Sofia i-a trimis în judecată pe domnul Iordanov și celelalte două persoane în fața Tribunalului Militar din Sofia. Reclamantul era acuzat de faptul că nu a reușit, în cursul unei inspecții tehnice efectuate în 1999, să detecteze și să îndepărteze echipamentul de ascultare plasat în apartamentul Procurorului general și că îl ajutase pe unul din ceilalți coînculpați să utilizeze ilegal acest echipament.

22. La 21 septembrie 2006, Tribunalul Militar din Sofia i-a achitat pe cei trei acuzați. Această hotărâre a fost confirmată la 30 iulie 2007 de Curtea Militară de Apel și, la 13 decembrie 2007, de Curtea Supremă de Casație.

D. Interdicția de a părăsi teritoriul

23. După începerea urmăririi penale împotriva celor trei reclamânți, procurorul militar a pronunțat în privința acestora, la o dată necomunicată, o interdicție de a părăsi teritoriul.

24. La 18 decembrie 2000, Directorul Direcției „Acte de identitate și străini” din cadrul Poliției a dispus retragerea pașapoartelor reclamânților. Aceștia au fost informați cu privire la această retragere la 20 decembrie 2000 și au predat pașapoartele câteva zile mai târziu.

25. Interdicția a fost ridicată de procurorul militar la 23 iunie 2003 în privința domnului Ivanov, dar a rămas în vigoare pentru domnul Kirilov până la decesul acestuia, la 23 august 2003. În ceea ce îl privește pe domnul Iordanov, în ciuda achitării sale, acesta se afla încă sub incidența acestei interdicții la 25 februarie 2008.

II. Dreptul și practica interne relevante

A. Codul penal

26. Art. 387 alin. (1) C. pen., în forma în vigoare la momentul respectiv, prevedea o pedeapsă cu închisoarea de până la 3 ani în caz de abuz în serviciu sau de neîndeplinire a atribuțiilor de către un funcționar, în cazul în care aceste infracțiuni au cauzat un prejudiciu. În cazul unui prejudiciu important, pedeapsa era cuprinsă între unu și 8 ani [alin. (2)].

B. Procedura disciplinară în cadrul Ministerului de Interne

1. Legislația în vigoare la momentul faptelor

27. Răspunderea disciplinară a agenților din Ministerul de Interne era reglementată de Legea din 1997 de organizare a Ministerului de Interne (denumită în continuare LMI) și normele de aplicare (denumite în continuare „norme de aplicare”). În temeiul art. 234 din LMI, există abatere disciplinară în cazul nerespectării din culpă a dispozițiilor legislative sau a actelor și ordinelor adoptate de ierarhia Ministerului de Interne și în cazul unor acțiuni care constituie încălcări ale ordinii sociale stabilite.

28. Art. 238 din LMI prevedea următoarele sancțiuni în cazul unei abateri disciplinare săvârșite de un agent al Ministerului de Interne: chemare la ordine (*мъмрене*), avertisment scris, mustrare (*порицание*), retrogradare și destituire.

29. În temeiul art. 240 alin. (3) din LMI, superiorul ierarhic era obligat să desfășoare o anchetă oficială (*служебна проверка*) în cazul unei anchete disciplinare împotriva unui agent, atunci când sancțiunea avută în vedere era destituirea. Superiorul ierarhic deschidea ancheta oficială printr-un ordin care era prezentat agentului [art. 205 alin. (2) din normele de aplicare]. După încheierea anchetei, funcționarul însărcinat întocmea un raport și îl prezenta agentului, care putea să formuleze obiecții [art. 212 alin. (2) din normele de aplicare]. În cazul în care ancheta oficială avea ca rezultat constatarea unei abateri disciplinare care justifica destituirea agentului, superiorul ierarhic întocmea un aviz de concediere din motive disciplinare (*предложение за увольнение*) și îl prezenta părții în cauză, care putea să formuleze obiecții în scris [art. 212 alin. (3) din normele de aplicare]. Concedierea era dispusă de superiorul ierarhic competent, care trebuia să precizeze în ordinul corespunzător circumstanțele, abaterea disciplinară săvârșită, dovezile pe baza cărora fusese constatată această încălcare, dispozițiile legislative relevante și modalitățile de contestare a ordinului (art. 213 din normele de aplicare).

30. Art. 240 alin. (4) din LMI prevedea că nu era necesară o anchetă oficială în cazul în care abaterea disciplinară a agentului fusese constatată în urma unei anchete interne (*вътрешноведомствена проверка*). Legea și normele de aplicare nu prevedea nicio regulă de procedură aplicabilă anchetei interne.

2. Jurisprudența instanțelor administrative

31. Instanțele administrative bulgare s-au confruntat cu problema stabilirii dacă garanțiile procedurale oferite în cadrul anchetei oficiale agentului amenințat cu concedierea din motive disciplinare erau, de asemenea, aplicabile în cazul anchetei interne.

32. În cadrul jurisprudenței sale, Curtea Supremă Administrativă, care se pronunță ca instanță de ultim grad de jurisdicție în cadrul litigiilor privind concedierea agenților din Ministerul de interne, a adoptat două soluții la această problemă. În anumite hotărâri, instanța administrativă a acceptat aplicarea în cazul anchetei interne, prin analogie, a garanțiilor procedurale prevăzute pentru ancheta oficială, inclusiv obligația de a-i prezenta părții în cauză raportul final de anchetă (a se vedea hotărârile din 6 februarie, 13 iulie, 5 și 8 octombrie 2001, supra, pct. 11, precum și *Решение № 89 от 08.01.2004 г. на ВАС по адм. д. № 5771/2003 г.*, *V o.*; *Решение № 5342 от 09.06.2005 г. на ВАС по адм. д. № 9978/2004 г.*, *V o.*, pronunțate în

complet de trei judecători, hotărârea din 25 iulie 2001, supra, pct. 12, precum și hotărârea *Решение № 4768 от 26.05.2004 г. на БАС по адм. д. № 1080/2004 г., 5-членен с-в*, pronunțate de Completul de cinci judecători). În alte hotărâri, aceasta a considerat că legiuitorul nu dorise să asigure în privința anchetei interne aceleași garanții precum în cazul anchetei oficiale și a refuzat să aplice, prin analogie, dispozițiile privind normele de procedură în cauză (a se vedea hotărârile din 7 și 18 decembrie 2001 și din 7 februarie 2002, supra, pct. 13, precum și *Решение № 4692 от 25.05.2004 г. на БАС по адм. д. № 1256/2004 г., 5-членен с-в*, pronunțate de Completul de cinci judecători).

33. În conformitate cu art. 91 alin. (1) din Legea privind puterea judecătorească din 1994 (abrogată), Curtea Supremă Administrativă era obligată, între altele, să asigure aplicarea uniformă a legislației în materie administrativă. În cadrul acestei atribuții și la cererea ministrului justiției, a Parchetului general sau a Președintelui, aceasta putea să pronunțe decizii interpretative în cazul lacunelor în jurisprudența instanțelor administrative (art. 44 din Legea privind Curtea Supremă Administrativă). Interpretarea legislației adoptată de instanța supremă administrativă în cadrul acestei proceduri era obligatorie pentru organele administrative și judecătorești (art. 45 din Legea privind Curtea Supremă Administrativă).

34. Instanța supremă administrativă nu a fost sesizată niciodată cu o cerere de interpretare a dispozițiilor relevante din dreptul intern și nu a pronunțat nicio decizie interpretativă privind problema legată de aplicarea, în cazul anchetei interne, a garanțiilor procedurale asigurate în privința anchetei oficiale.

C. Interdicția de a părăsi teritoriul

35. În temeiul art. 153a alin. (1) din Codul de procedură penală din 1974, procurorul putea să interzică unei persoane suspectată de săvârșirea unei infracțiuni pedepsite cu închisoarea să părăsească teritoriul fără autorizarea prealabilă a parchetului sau a instanțelor. Refuzul de a autoriza o călătorie în străinătate putea fi atacat cu recurs în fața instanțelor penale competente [alineatul (2) din același articol].

36. În 2005, Adunarea Națională a adoptat un nou cod de procedură penală. Intrat în vigoare la 29 aprilie 2006, acesta reia, la art. 68, dispozițiile privind interdicția de a părăsi teritoriul. Spre deosebire de codul din 1974, noul cod de procedură, la art. 68 alin. (5), îi permite persoanei căreia i-a fost impusă interdicția de a părăsi teritoriul să solicite judecătoriei ridicarea acestei interdicții în cazul în care nu există un pericol de sustragere de la justiție.

D. Art. 239a din vechiul Cod de procedură penală

37. Intrat în vigoare în iunie 2003 (și reluat, în esență, la art. 368 din noul cod), art. 239a permitea inculpatului să solicite judecătoriei să dispună trimiterea sa în judecată în cazul în care urmărirea penală desfășurată împotriva sa a durat mai mult de doi ani, în cazul infracțiunilor grave, sau mai mult de un an, pentru toate celelalte infracțiuni. Instanța se pronunța în termen de șapte zile și putea fie să dispună procurorului să trimită în judecată persoana interesată în termen de două luni, fie să pronunțe ea însăși trimiterea în judecată a părții în cauză, fie să pună capăt urmăririi penale. În cazul în care procurorul nu își exercita prerogativele în termen de două luni, instanța încheia urmărirea penală.

E. Redeschiderea procedurii în fața instanțelor administrative în urma unei hotărâri a Curții Europene a Drepturilor Omului

38. În conformitate cu art. 239 pct. 6 din Codul de procedură administrativă din 2006, partea interesată poate solicita anularea unei hotărâri a instanțelor administrative și redeschiderea procedurii în fața acestora în cazul în care Curtea Europeană a Drepturilor Omului a constatat încălcarea unui articol din convenție.

În drept

I. Observații preliminare

39. Curtea constată că al treilea reclamant, domnul Milcho Kirilov, a decedat la 23 august 2003 și că văduva acestuia și cele două fiice ale sale și-au exprimat dorința de a continua procedura (supra, pct. 6).

40. Curtea amintește că, în numeroase cauze în care reclamantul a decedat în cursul examinării cererii sale, aceasta a luat în considerare dorința exprimată de moștenitorii acestuia sau rudele apropiate de a continua procedura [a se vedea, printre multe altele, *Dalban împotriva României* (MC), nr. 28114/95, pct. 39, CEDO 1999-VI ; *Ječius împotriva Lituaniei*, nr. 34578/97, pct. 41, CEDO 2000-IX ; *Mutlu împotriva Turciei*, nr. 8006/02, pct. 13 și 14, 10 octombrie 2006; *Hanbayat împotriva Turciei*, nr. 18378/02, pct. 20 și 21, 17 iulie 2007]. În lumina jurisprudenței citate anterior, Curtea consideră că văduva și fiicele domnului Milcho Kirilov aveau un interes legitim de a menține cererea în numele soțului și tatălui lor defunct. Din motive practice, Curtea va continua să îl citeze pe domnul Milcho Kirilov ca „reclamant”.

II. Cu privire la pretenziile încălcări ale art. 6 § 1 din convenție în ceea ce privește procedura de contestare a concedierii reclamanților

41. Reclamanții consideră că Curtea Supremă Administrativă, prin hotărârile contradictorii pe care le-a pronunțat în cauzele acestora și în cauza identică a colegului lor B.B., a încălcat principiul securității juridice. În plus, instanța supremă administrativă nu a răspuns la toate argumentele reclamanților, iar aceștia au fost puși în situația unui dezavantaj net în raport cu partea adversă: avocații acestora au fost constrânși să solicite o autorizație Ministerului de Interne pentru a putea avea acces la documentele din dosar și nu au avut posibilitatea de a face copii ale acestor documente. De asemenea, reclamanții se plâng de decizia Curții Supreme Administrative de a organiza ședințele cu ușile închise. Aceștia invocă art. 6 § 1 din convenție, ale cărei dispoziții relevante sunt redactate după cum urmează:

„Orice persoană are dreptul la judecarea în mod echitabil, în mod public [...] a cauzei sale de către o instanță [...], care va hotărî [...] asupra încălcării drepturilor și obligațiilor sale cu caracter civil [...]”.

42. Guvernul nu a formulat observații.

A. Cu privire la admisibilitate

43. Curtea observă că reclamanții erau, la momentul faptelor, agenți în cadrul Ministerului de Interne și că litigiile în cauză priveau concedierea acestora, dispusă de ministru ca urmare a procedurilor disciplinare inițiate împotriva lor. Prin urmare, trebuie să se stabilească dacă art. 6 § 1 din convenție se poate aplica în speță.

44. Curtea consideră, de la început, că, având în vedere încadrarea juridică a faptelor în dreptul intern, natura infracțiunilor comise, și anume abateri disciplinare, și a sancțiunilor riscate (supra, pct. 28), anchetele disciplinare inițiate împotriva reclamanților și procedurile judiciare

ulterioare nu intră sub incidența aspectului penal al art. 6 din convenție. În continuare, aceasta amintește că, în hotărârea *Vilho Eskelinen și alții împotriva Finlandei* (MC), nr. 63235/00, pct. 62 și 63, CEDO 2007, a introdus o prezumție de aplicabilitate a garanțiilor aspectului civil al art. 6 în cazul procedurilor judiciare între funcționari și stat, atunci când legislația internă acordă persoanelor în cauză un drept de recurs în fața instanțelor pentru a-și invoca drepturile față de autoritatea publică. Legislația bulgară le oferea reclamanților posibilitatea de a contesta concedierea lor din motive disciplinare în fața instanțelor administrative și aceștia au exercitat într-adevăr acest recurs (supra, pct. 9-13). Rezultă că aspectul civil al art. 6 din convenție este aplicabil în speță. De altfel, Curtea constată că pretențiile reclamanților nu sunt în mod vădit nefondate în sensul art. 35 § 3 din convenție și că nu prezintă niciun alt motiv de inadmisibilitate. Prin urmare, trebuie să fie declarate admisibile.

B. Cu privire la fond

46. Curtea observă că susținerile reclamanților privesc mai multe aspecte ale procesului echitabil: nerespectarea regulii securității juridice; absența unui răspuns la argumentele pertinente ale acestora; nerespectarea egalității armelor; excluderea publicului de la ședințele de judecată ale instanței supreme administrative. Curtea consideră că trebuie să fie examinată, în primul rând, susținerea privind nerespectarea principiului securității juridice.

1. Cu privire la pretinsa nerespectare a principiului securității juridice

47. Curtea amintește, de la început, că principiul securității juridice se regăsește implicit în toate articolele convenției și că reprezintă unul din elementele fundamentale ale statului de drept [*Beian împotriva României* (nr. 1), nr. 30658/05, pct. 39, CEDO 2007-...(extrase)]. Desigur, divergențele de jurisprudență sunt inerente oricărui sistem judiciar care se bazează pe un ansamblu de instanțe de fond având autoritate asupra jurisdicției lor teritoriale. Cu toate acestea, rolul instanței supreme este tocmai de a soluționa aceste contradicții [*Zielinski și Pradal și Gonzalez și alții împotriva Franței* (MC), nr. 24846/94 și 34165/96-34173/96, pct. 59, CEDO 1999-VII].

48. Curtea s-a pronunțat, în mai multe cauze, asupra problemei de a stabili în ce condiții contradicțiile din jurisprudența unei instanțe naționale supreme aduc atingere principiului securității juridice și constituie o încălcare a art. 6 § 1 din convenție. În hotărârea *Beian* (nr. 1) citată anterior, Curtea a constatat că „divergențele profunde și persistente” create în interpretarea unei dispoziții legislative de către Curtea de Casație a statului pârât avuseseră ca efect privarea reclamantului de un proces echitabil (pct. 34-40 din hotărâre). În această cauză, Curtea a subliniat absența unui mecanism corespunzător care să permită instanței supreme naționale să elimine inconsecvențele din jurisprudența sa (pct. 36 din hotărâre). În cauza *Schwarzkopf și Taussik împotriva Republicii Cehe* (dec., nr. 42162/02, 2 decembrie 2008), Curtea a respins capătul de cerere formulat în temeiul art. 6 § 1, atribuind o importanță specială faptului că un astfel de mecanism exista în dreptul ceh și că, în cele din urmă, a contribuit la uniformizarea jurisprudenței instanțelor la scurt timp de la pronunțarea hotărârii interne definitive de care se plâneau reclamanții. Același argument a cântărit în favoarea constatării neîncălării art. 6 § 1 în cauza *Pérez Arias împotriva Spaniei* (nr. 32978/03, pct. 25, 28 iunie 2007), în care instanța supremă spaniolă a stabilit definitiv interpretarea unei dispoziții legislative, eliminând astfel incertitudinea juridică existentă în materie.

49. Analizând prezenta cauză în lumina jurisprudenței citate anterior, Curtea consideră că este necesar să stabilească dacă existau „divergențe profunde și persistente” în jurisprudența Curții Supreme Administrative bulgare; dacă legislația internă prevedea mecanisme care să

permite eliminarea acestor incoerențe; dacă aceste mecanisme au fost aplicate și care au fost, după caz, efectele aplicării lor.

50. Curtea observă că completele de trei și cinci judecători ai Curții Supreme Administrative au examinat cauzele celor trei reclamanți la scurt timp după cauza unui alt agent al Ministerului de Interne, B.B., care fusese concediat din aceleași motive și în urma aceluiași eveniment, și anume descoperirea echipamentului de ascultare în apartamentul Procurorului general (supra, pct. 9-13). Or, în cazul reclamanților, completul de cinci judecători a interpretat legislația astfel încât să excludă aplicabilitatea unui anumit număr de garanții procedurale în cadrul anchetei interne inițiate împotriva lor de ministrul de interne, în vreme ce, înainte cu câteva luni, un alt complet de cinci judecători, cu o componență aproape identică (patru din cinci magistrați) a adoptat o poziție total opusă soluției reținute în urma examinării recursului B.B. (supra, pct. 12-14).

51. O trecere în revistă a jurisprudenței relevante a Curții Supreme Administrative din perioada 2001-2005 arată că existau într-adevăr două interpretări divergente ale dispozițiilor art. 240 din LMI, care reglementează modalitățile anchetei oficiale și ale anchetei interne (supra, pct. 32). În plus, existența în paralel a acestor două interpretări contradictorii a persistat după adoptarea hotărârilor din prezenta cauză (*ibidem*). În consecință, Curtea consideră că existau „divergențe profunde și persistente” în interpretarea art. 249 din LMI de către instanța supremă administrativă bulgară.

52. În continuare, Curtea observă că, în dreptul intern, exista un mecanism care putea remedia această situație, și anume procedura prevăzută la art. 44 și art. 45 din Legea privind Curtea Supremă Administrativă (supra, pct. 33): instanța în cauză putea fi sesizată atât de parchet și ministrul justiției, cât și de propriul președinte, cu o cerere de interpretare a dispozițiilor relevante din dreptul intern și, pronunțând o decizie interpretativă, aceasta ar fi putut uniformiza propria jurisprudență în materie, ceea ce ar fi fost deosebit de important, având în vedere că este cea mai înaltă instanță administrativă a țării. Or acest lucru nu s-a întâmplat (supra, pct. 34), iar incertitudinea jurisprudențială în ceea ce privește interpretarea art. 240 din LMI a persistat după pronunțarea hotărârilor definitive ale Curții Supreme Administrative în cauzele celor trei reclamanți.

53. Curtea consideră că această incertitudine jurisprudențială persistentă a avut ca efect privarea reclamanților de una din garanțiile esențiale ale procesului echitabil în sensul art. 6 § 1. Prin urmare, este vorba despre o încălcare a acestei dispoziții a convenției.

2. Cu privire la celelalte aspecte ale procesului echitabil

54. În lumina aceste concluzii, Curtea consideră că nu este necesar să fie examinate separat celelalte aspecte ale aceluiași capăt de cerere, și anume susținerile privind absența unui răspuns la toate argumentele relevante ale reclamanților, nerespectarea principiului egalității armelor și excluderea publicului de la dezbaterile judiciare (a se vedea, *mutatis mutandis*, *Dima împotriva României*, nr. 58472/00, pct. 42, 16 noiembrie 2006).

III. Cu privire la durata procedurii penale

55. Reclamanții se plâng, de asemenea, de durata urmăririi penale împotriva lor. Aceștia consideră că organele de cercetare penală au adoptat o atitudine pasivă în perioada august 2000 – iunie 2002 și că acestea nu au desfășurat cercetarea preliminară cu celeritatea necesară. Aceștia invocă art. 6 § 1 din convenție, ale cărei dispoziții relevante sunt redactate după cum urmează:

„Orice persoană are dreptul la judecarea [...] într-un termen rezonabil a cauzei sale, de către o instanță [...], care va hotărî [...] asupra temeiniciei oricărei acuzații în materie penală îndreptate împotriva sa.”

56. Guvernul nu a prezentat observații cu privire la acest aspect.

A. Cu privire la admisibilitate

57. Curtea reamintește, de la bun început, că durata rezonabilă a unei proceduri se apreciază în funcție de circumstanțele cauzei și de criteriile consacrate prin jurisprudența Curții, în special, în funcție de complexitatea cauzei, comportamentul reclamantului și acela al autorităților competente [a se vedea, printre multe altele, *Pélissier și Sassi împotriva Franței* (MC), nr. 25444/94, pct. 67, CEDO 1999 – II].

58. Analizând circumstanțele speței, Curtea observă că urmărirea penală a durat doi ani și unsprezece luni în cazul domnului Ivanov (supra, pct. 17 și 20) și trei ani și o lună în cazul domnului Kirilov (supra, pct. 16 și 20). Având în vedere circumstanțele speței și ținând seama de criteriile consacrate de jurisprudența sa, Curtea consideră că aceste perioade nu depășesc limitele termenului rezonabil în sensul art. 6 § 1 din convenție și că capetele de cerere ale domnilor Ivanov și Kirilov sunt inadmisibile, pentru lipsă vădită de fundament.

59. În schimb, Curtea constată că capătul de cerere invocat de domnul Iordanov în temeiul articolului menționat nu este în mod vădit nefondat în sensul art. 35 § 3 din convenție. În plus, Curtea constată că acesta nu prezintă niciun alt motiv de inadmisibilitate. Prin urmare, este necesar să fie declarat admisibil.

B. Cu privire la fond

60. Curtea observă că procedura penală desfășurată împotriva domnului Iordanov a durat aproape șapte ani și cinci luni pentru cercetarea preliminară și trei grade de jurisdicție (supra, pct. 16 și 22), ceea ce reprezintă în sine un termen considerabil. Aceasta admite că ancheta penală în cauză era caracterizată de un anumit grad de complexitate, în măsura în care aceasta viza mai multe persoane suspectate de două fapte penale distincte: neîndeplinirea atribuțiilor de serviciu de către un funcționar și utilizarea ilegală a unui echipament de ascultare. Cu toate acestea, în opinia Curții, acest element nu este în măsură să explice, în sine, durata considerabilă a procedurii penale.

61. În ceea ce privește comportamentul reclamantului în cursul procedurii, Curtea constată că acesta nu s-a aflat la originea întârzierilor pe parcursul urmăririi penale împotriva acestuia. Aceasta observă că reclamantul se plânge că ancheta a avut aproape doi ani de întârziere, ca urmare a lipsei de activitate, între august 2000 și iunie 2002, a organelor însărcinate cu efectuarea cercetării preliminare. Guvernul nu a contestat această afirmație și nici nu a prezentat elemente care să permită explicarea unei astfel de întârzieri în etapa cercetării preliminare. Ținând seama de aceste circumstanțe și de criteriile elaborate în jurisprudența sa (supra, pct. 57), Curtea consideră că durata urmăririi penale împotriva domnului Iordanov a depășit limitele termenului rezonabil în temeiul art. 6 § 1. Prin urmare, a existat o încălcare a acestei dispoziții din convenție.

IV. Cu privire la pretinsa încălcare a art. 13 din convenție

62. Reclamantii se plâng de absența, în dreptul intern, a unei căi de atac care să le permită accelerarea urmăririi penale împotriva lor. Aceștia invocă art. 13 din convenție, redactat după cum urmează:

„Orice persoană, ale cărei drepturi și libertăți recunoscute de [...] convenție au fost încălcate, are dreptul să se adreseze efectiv unei instanțe naționale, chiar și atunci când încălcarea s-ar datora unor persoane care au acționat în exercitarea atribuțiilor lor oficiale.”

63. Guvernul nu a prezentat observații cu privire la acest aspect.

Cu privire la admisibilitate

64. Curtea reamintește că admisibilitatea capătului de cerere formulat în temeiul art. 13 depinde, în primul rând, de existența unei „plângeri credibile”, întemeiată pe unul din articolele substanțiale ale convenției [a se vedea, printre multe altele, *Kudla împotriva Poloniei* (MC), nr. 30210/96, pct. 157, CEDO 2000-XI]. Reclamanții au invocat art. 6 § 1, coroborat cu art. 13, pentru a se plânge de durata urmăririi penale inițiate împotriva lor. Or, Curtea a decis inadmisibilitatea pentru lipsă vădită de fundament a capătului de cerere formulat de domnii Ivanov și Kirilov în temeiul art. 6 § 1 (supra, pct. 58). Rezultă că și capătul de cerere formulat de acești doi reclamanți în temeiul art. 13 este în mod vădit nefondat și trebuie să fie respins în temeiul art. 35 § 3 și 4 din convenție.

65. În ceea ce privește capătul de cerere formulat de domnul Iordanov, Curtea observă că, printr-o modificare a vechiului cod, intrată în vigoare în luna iunie 2003, legiuitorul a introdus o acțiune pentru remedierea întârzierilor acumulate în stadiul cercetării preliminare a cauzelor penale. Această cale de atac putea fi exercitată de persoanele care făceau obiectul unei anchete penale de cel puțin doi ani. Aceasta oferea posibilitatea de a obține trimiterea în judecată a inculpatului, sau chiar achitarea acestuia, în termen de două luni (supra, pct. 37).

66. Curtea amintește că, în conformitate cu jurisprudența sa constantă, pentru ca o acțiune care vizează să garanteze celeritatea procedurii penale să fie eficientă, aceasta trebuie să permită fie o intervenție mai rapidă a instanțelor sesizate, fie furnizarea către justițiabili a unei reparații corespunzătoare pentru întârzierile deja semnalate [a se vedea, printre alte hotărâri, *Granata împotriva Franței* (nr. 2), nr. 51434/99, pct. 36, 15 iulie 2003]. Într-o serie de hotărâri pronunțate în cauze împotriva Bulgariei, Curtea a ajuns la concluzia că acțiunea prevăzută la art. 239a din vechiul cod nu putea fi considerată ca fiind o cale de atac efectivă în sensul art. 13 coroborat cu art. 6 § 1, tocmai din cauza întârzierilor considerabile acumulate în tratarea cauzelor penale înainte de intrarea în vigoare a acestei dispoziții legislative [a se vedea *Sidjimov împotriva Bulgariei*, nr. 55057/00, pct. 40, 27 ianuarie 2005; *Karov împotriva Bulgariei*, nr. 45964/99, pct. 74, 16 noiembrie 2006; *Atanassov și Ovtcharov împotriva Bulgariei*, nr. 61596/00, pct. 58, 17 ianuarie 2008; *Yankov împotriva Bulgariei* (nr. 2), nr. 70728/01, pct. 57 *in fine*, 7 februarie 2008]. Totuși, aceasta constată că, comparativ cu cauzele citate anterior, cazul domnului Iordanov este diferit.

67. În iunie 2003, la intrarea în vigoare a art. 239a din vechiul cod, ancheta penală împotriva domnului Iordanov era începută de doi ani și unsprezece luni, ceea ce îi permitea acestuia să introducă acțiunea prevăzută la acest articol. Dacă reclamantul ar fi formulat acțiunea, acesta ar fi putut să fie adus în fața judecătoriei sau achitat cel târziu în luna septembrie sau octombrie 2003 (a se vedea *mutatis mutandis Gantchev împotriva Bulgariei*, nr. 57855/00, pct. 33, 12 aprilie 2007). Trebuie să se constate că acesta nu a prezentat argumente care puteau determina Curtea să ajungă la concluzia că această cale de atac ar fi fost eficientă în cazul său. În aceste condiții, Curtea consideră că capătul de cerere formulat de domnul Iordanov în temeiul art. 13 coroborat cu art. 6 § 1 este în mod vădit nefondat și trebuie să fie respins în temeiul art. 35 § 3 și 4 din convenție.

V. Cu privire la pretinsa încălcare a art. 2 din Protocolul nr. 4

68. Reclamanții se plâng de interdicția de a părăsi teritoriul bulgar, la care au fost supuși, interdicție care s-ar interpreta ca fiind o ingerință nejustificată în exercitarea libertății acestora de circulație. Aceștia admit că măsura în litigiu era prevăzută de legislația internă, dar îi contestă necesitatea. Ei invocă art. 2 din Protocolul nr. 4, redactat după cum urmează:

„1. Oricine se găsește în mod legal pe teritoriul unui stat are dreptul să circule în mod liber și să-și aleagă în mod liber reședința sa.

2. Orice persoană este liberă să părăsească orice țară, inclusiv pe a sa.

3. Exercițarea acestor drepturi nu poate face obiectul altor restrângeri decât acelea care, prevăzute de lege, constituie măsuri necesare, într-o societate democratică, pentru securitatea națională, siguranța publică, menținerea ordinii publice, prevenirea faptelor penale, protecția sănătății sau a moralei, ori pentru protejarea drepturilor și libertăților altora.

4. Drepturile recunoscute în paragraful 1 pot, de asemenea, în anumite zone determinate, să facă obiectul unor restrângeri care, prevăzute de lege, sunt justificate de interesul public într-o societate democratică.”

69. Guvernul nu a prezentat observații cu privire la acest aspect.

Cu privire la admisibilitate

70. Curtea amintește că art. 2 din Protocolul nr. 4 la convenție garantează dreptul la libertatea de circulație, ceea ce implică dreptul de a părăsi o țară pentru a călători în altă țară în care o persoană ar putea fi autorizată să intre. Orice măsură care restrânge acest drept trebuie să fie prevăzută de lege, să urmărească unul din scopurile legitime vizate la paragraful al treilea din articolul menționat și să păstreze un echilibru just între interesul general și drepturile individului [a se vedea *Baumann împotriva Franței*, nr. 33592/96, pct. 61, CEDO 2001-V (extrase) și *Földes și Földesné Hajlik împotriva Ungariei*, nr. 41463/02, pct. 32, CEDO 2006-...].

71. Curtea observă că interdicția de a părăsi teritoriul era prevăzută de dreptul intern și că reclamanții nu au contestat nici previzibilitatea, nici accesibilitatea legislației bulgare relevante (supra, pct. 35, 36 și 68). Curtea nu identifică niciun motiv pentru care să ajungă la o altă concluzie.

72. În ceea ce privește legitimitatea scopului urmărit de măsura impusă, Curtea observă că aceasta a fost adoptată în cadrul unor urmăriri penale inițiate împotriva reclamanților. În aceste circumstanțe și având în vedere că părțile în cauză au fost eliberate pe cauțiune la scurt timp de la începerea anchetei penale (supra, pct. 18), Curtea admite că interdicția de a părăsi teritoriul viza să asigure prezentarea acestora în fața instanțelor penale competente și, prin urmare, intra sub incidența menținerii ordinii publice.

73. În continuare, Curtea observă că această interdicție nu era absolută: reclamanții aveau posibilitatea de a solicita în orice moment autorizația de a părăsi teritoriul și de a contesta eventualul refuz al organelor competente în fața unei instanțe (supra, pct. 35). Or aceștia nu au demonstrat că au solicitat o astfel de autorizație și că primiseră un refuz din partea autorităților competente.

74. În plus, începând cu 29 aprilie 2006, data intrării în vigoare a noului cod de procedură penală, domnul Iordanov putea solicita instanței competente să ridice interdicția, pe motiv că nu exista niciun risc ca acesta să se sustragă justiției (supra, pct. 36). Or, acesta nu a precizat dacă s-a prevalat de această posibilitate.

75. Ținând seama de considerentele precedente, Curtea consideră că elementele de care dispune nu îi permit să constate că, în speță, nu s-a menținut un echilibru just între interesul general și libertatea de circulație a reclamanților. Prin urmare, Curtea concluzionează că capătul

de cerere al acestora, întemeiat pe art. 2 din Protocolul nr. 4, este în mod vădit nefondat și trebuie respins în temeiul art. 35 § 3 și 4 din convenție.

VI. Cu privire la aplicarea art. 41 din convenție

76. Art. 41 din convenție prevede:

„În cazul în care Curtea declară că a avut loc o încălcare a convenției sau a protocoalelor sale și dacă dreptul intern al înaltei părți contractante nu permite decât o înlăturare incompletă a consecințelor acestei încălcări, Curtea acordă părții lezate, dacă este cazul, o reparație echitabilă.”

A. Prejudiciu

77. Domnii Iordanov și Ivanov solicită, cu titlu de prejudiciu material, 79 450 și, respectiv, 87 850 leva bulgare (BGN), adică echivalentul salariilor pe care le-ar fi primit ca agenți ai Ministerului de Interne dacă nu ar fi fost concediați. De asemenea, aceștia solicită 16 000 BGN fiecare, cu titlu de prejudiciu moral.

78. Cele trei moștenitoare ale domnului Kirilov solicită fiecare suma de 20 000 BGN pentru prejudiciul moral pe care l-ar fi suferit tatăl și soțul lor.

79. Reclamantii consideră că cea mai adecvată măsură de reparație a încălcării dreptului lor la un proces echitabil ar fi redeschiderea procedurilor judiciare de contestare a concedierii acestora.

80. Guvernul nu a prezentat observații cu privire la aplicarea art. 41 din convenție.

81. Curtea nu observă nicio legătură de cauzalitate între încălcarea constatată și prejudiciul material pretins de domnii Iordanov și Ivanov și respinge cererea lor formulată cu acest titlu.

82. În schimb, aceasta consideră că cei trei reclamanti au suferit un anumit prejudiciu moral cauzat de încălcarea dreptului acestora la un proces echitabil și că domnul Iordanov a suferit, în plus, un prejudiciu moral din cauza duratei excesive a urmăririi penale efectuate împotriva lui. Pronunțându-se în echitate, în temeiul art. 41 din convenție, Curtea acordă 4 500 EUR domnului Iordanov, 4 000 EUR domnului Ivanov și 4 000 EUR, împreună, moștenitoarelor domnului Kirilov.

83. Curtea amintește, de asemenea, că, în conformitate cu jurisprudența sa constantă, este necesar, în cazul încălcării art. 6 din convenție, ca reclamantul să fie plasat, cât mai repede posibil, într-o situație similară celei în care s-ar afla dacă nu ar fi fost încălcate cerințele acestei dispoziții [*Piersack împotriva Belgiei* (art. 50), 26 octombrie 1984, pct. 12, seria A nr. 85]. În cazul unei hotărâri care constată o încălcare, statul pârât are obligația legală nu numai de a plăti persoanelor în cauză sumele acordate cu titlu de reparație echitabilă, ci, de asemenea, de a alege, sub supravegherea Comitetului de Miniștri al Consiliului Europei, măsurile generale și/sau, după caz, individuale pe care să le includă în ordinea sa juridică internă pentru a pune capăt încălcării constatate de Curte și pentru a anula, pe cât posibil, consecințele acestei încălcări, astfel încât să se restabilească, pe cât posibil, situația anterioară acesteia [*Ilașcu și alții împotriva Moldovei și Rusiei* (MC) nr. 48787/99, pct. 487, CEDO 2004-VII]. În special, în cazul nerespectării uneia din garanțiile prevăzute la art. 6 § 1 din convenție, cea mai adecvată măsură de reparație constă, în principiu, în rejudecarea cauzei sau redeschiderea procedurii în timp util și respectându-se cerințele de la art. 6 (a se vedea *Lungoci împotriva României*, nr. 62710/00, pct. 56, 26 ianuarie 2006, și *Yanakiev împotriva Bulgariei*, nr. 40476/98, pct. 90, 10 august 2006, pentru dreptul de acces la o instanță; *Somogyi împotriva Italiei*, nr. 67972/01, pct. 86, CEDO 2004-IV, pentru dreptul de a participa la proces; și *Gençel împotriva Turciei*, nr. 53431/99, pct. 27, 23 octombrie

2003, și *Tahir Duran împotriva Turciei*, nr. 40997/98, pct. 23, 29 ianuarie 2004, pentru lipsa de independență și imparțialitate a instanței de judecată).

84. În speță, Curtea observă că, în cazul în care constată o încălcare a unei dispoziții din convenție, art. 239 pct. 6 din Codul de procedură administrativă permite redeschiderea procedurii în fața instanțelor administrative, la cererea părții interesate. Prin urmare, această dispoziție pare să le ofere domnului Iordanov și Ivanov posibilitatea de rejudicare a cauzelor acestora. Totuși, persistă îndoiala în ceea ce privește problema stabilirii dacă, pentru procedura judiciară privind concedierea domnului Kirilov, moștenitoarelor acestuia li se oferă aceeași posibilitate. Indiferent de răspuns, având în vedere natura încălcării constatate la art. 6 § 1 din convenție (supra, pct. 53) și ținând seama de circumstanțele specifice ale speței, Curtea consideră că cea mai adecvată măsură de reparație ar fi redeschiderea procedurilor judiciare privind concedierea celor trei reclamanți.

B. Cheltuieli de judecată

85. De asemenea, reclamanții solicită 4 760 EUR pentru cheltuielile de judecată suportate în fața Curții, adică echivalentul celor 68 de ore de muncă ale avocatului la tariful de 70 EUR pe oră. Aceștia au prezentat contractul încheiat cu avocatul lor, care prevede plata, în contul bancar al acestuia, a sumei acordate de Curte cu titlu de cheltuieli de judecată.

86. Guvernul nu a prezentat observații cu privire la acest aspect.

87. În conformitate cu jurisprudența Curții, un reclamant nu poate obține rambursarea cheltuielilor de judecată decât în măsura în care se stabilesc realitatea, necesitatea și caracterul rezonabil al quantumului lor. În speță și ținând seama de documentele de care dispune, de criteriile menționate anterior și de faptul că anumite capete de cerere formulate au fost declarate inadmisibile, Curtea consideră că este rezonabil să se acorde pentru procedura în fața acesteia suma de 3 000 EUR, care trebuie plătită în contul bancar al reprezentantului reclamanților.

C. Dobânzi moratorii

88. Curtea consideră necesar ca rata dobânzilor moratorii să se întemeieze pe rata dobânzii facilității de împrumut marginal practică de Banca Centrală Europeană, majorată cu trei puncte procentuale.

Pentru aceste motive, Curtea, în unanimitate,

1. *Declară* cererea admisibilă în ceea ce privește capetele de cerere întemeiate pe art. 6 § 1, referitoare la procedurile judiciare privind concedierea reclamanților și la durata procedurii penale desfășurate împotriva domnului Iordanov, și inadmisibilă pentru celelalte capete de cerere;

2. *Hotărăște* că a fost încălcat art. 6 § 1 din convenție, deoarece nu a fost respectat principiul securității juridice în cadrul procedurii judiciare de contestare a concedierii celor trei reclamanți;

3. *Hotărăște* că nu este necesar să fie examinate celelalte aspecte ale echității procedurilor privind concedierea reclamanților;

4. *Hotărăște* că a fost încălcat art. 6 § 1 din convenție din cauza duratei procedurii penale desfășurate împotriva domnului Iordanov;

5. *Hotărăște*

a) că statul pârât trebuie să plătească reclamanților, în termen de trei luni de la data rămânerei definitive a hotărârii, în conformitate cu art. 44 § 2 din convenție, următoarele sume, care trebuie convertite în leva bulgare, la rata de schimb aplicabilă la data plății:

i. 4 500 EUR (patru mii cinci sute de euro), plus orice sumă ce poate fi datorată cu titlu de impozit, pentru prejudiciul moral, care trebuie plătite domnului Iordanov;

ii. 4 000 EUR (patru mii de euro), plus orice sumă ce poate fi datorată cu titlu de impozit, pentru prejudiciul moral, care trebuie plătite domnului Ivanov;

iii. 4 000 EUR (patru mii de euro), plus orice sumă ce poate fi datorată cu titlu de impozit, pentru prejudiciul moral, care trebuie plătite moștenitoarelor domnului Kirilov;

iv. 3 000 EUR (trei mii de euro), plus orice sumă ce poate fi datorată cu titlu de impozit de către reclamânți, pentru cheltuielile de judecată, care trebuie plătite în contul bancar al reprezentantului acestora;

b) că, de la expirarea termenului menționat și până la efectuarea plății, aceste sume trebuie majorate cu o dobândă simplă, la o rată egală cu rata dobânzii facilității de împrumut marginal practică de Banca Centrală Europeană, aplicabilă pe parcursul acestei perioade și majorată cu trei puncte procentuale;

6. *Respinge* cererea de reparație echitabilă pentru celelalte capete de cerere.

Redactată în limba franceză, apoi comunicată în scris, la 2 iulie 2009, în temeiul art. 77 § 2 și 3 din regulament.

Claudia Westerdiek
Grefier

Peer Lorenzen
Președinte